

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Ministre des Transports, le 27 février 1997, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "fixant les redevances auxquelles est soumise l'utilisation de services publics intéressant la navigation aérienne", a donné le 18 juin 1997 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, negende kamer, op 27 februari 1997 door de Minister van Vervoer verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de vergoedingen waaraan het gebruik van openbare diensten betreffende de luchtvaart is onderworpen", heeft op 18 juni 1997 het volgende advies gegeven :

OBSERVATIONS GENERALES

1. Le texte se présente d'une manière qui ne permet pas au lecteur d'identifier facilement et rapidement le montant de la redevance qu'il doit payer pour tel acte ou pour telle opération.

Il serait, dès lors, préférable de le présenter sous la forme d'un tableau détaillé reprenant la liste des divers actes et opérations, avec en regard les montants des redevances applicables. Ce tableau pourrait figurer en annexe; il y serait renvoyé dans un article 1er rédigé comme suit :

"Article 1er Les redevances dues pour l'utilisation de services publics intéressant la navigation aérienne sont déterminées au tableau figurant en annexe.".

Ne seraient maintenues dans le corps de l'arrêté que les dispositions des articles 11 à 16 du projet.

2. Le texte en projet ne respecte pas toujours les règles de la légistique formelle (1). Ainsi, par exemple,

- la division d'une phrase doit se faire par 1º, 2º, 3º, etc., ceux-ci étant eux-mêmes éventuellement subdivisés en a), b), c), etc.;

(1) Voir le Code-formulaire de légistique, services du Premier Ministre, supplément au Moniteur belge du 2 juin 1982.

- quand on renvoie à un article, il ne faut pas ajouter les mots "du présent arrêté";
- la double conjonction "et/ou" doit être remplacée par "et";
- dans le texte français, il faut remplacer les mots "... égale : " par les mots "... est égal à";
- on évitera de faire usage du futur; mieux vaut utiliser l'indicatif présent.

3. Plusieurs dispositions sont mal rédigées et doivent être entièrement réécrites. L'observation en sera faite à propos de certaines d'entre elles.

4. Les dispositions figurant sous un seul article sont trop nombreuses; ainsi, l'article 2 prend 5 pages et l'article 3, 7 pages ...; si la suggestion qui vient d'être faite de présenter le texte sous la forme d'un tableau est suivie, cet inconvénient serait évité.

OBSERVATIONS PARTICULIERES

Préambule

1. Les alinéas 1er, 2 et 4 à 8 doivent être omis. En effet, contrairement à l'alinéa 3, ces alinéas ne constituent pas le fondement légal du projet.

.../...

2. L'alinéa 10, devenant l'alinéa 3, s'écrit :

"Vu l'avis de l'inspecteur des finances, donné le 19 décembre 1996;".

3. Le texte néerlandais de l'alinéa 11, devenant l'alinéa 4, devrait être rédigé ainsi qu'il est indiqué dans la version néerlandaise du présent avis.

Dispositif

Article 3

Aux paragraphes 3 et 4, il faut écrire : "... pour la délivrance simultanée à un même titulaire de ..."; au paragraphe 5, on écrira de même : "pour le renouvellement simultané au profit d'un même titulaire de ..." et au paragraphe 6 : "pour le renouvellement simultané au profit d'un même titulaire de la validation de ...".

Article 9

Cette disposition est mal rédigée et doit être réécrite. On pourrait écrire : "Sans préjudice des autres redevances dues en application du présent arrêté, la redevance pour l'examen des dossiers relatifs à la délivrance d'un certificat de transporteur aérien destiné à

.../...

l'obtention d'une licence d'exploitation de transports aériens ...".

Article 10

Le paragraphe 4 est d'une lisibilité pour le moins difficile. On se demande, notamment, quelle est la signification des termes : "A l'expiration de la période d'application du présent arrêté".

Article 11

1. Au paragraphe 1er, alinéa 1er, les termes "fixées au présent arrêté" sont superflus.

2. Au paragraphe 3, le texte est rédigé de telle façon qu'on n'en aperçoit pas la portée.

Il devra être revu.

3. La faculté de payer "à terme échu" s'applique-t-elle à toutes les redevances ou seulement aux redevances calculées à la prestation et à celles visées aux articles 7, § 1er, 1., 2. et 3. et aux articles 8 et 10 ?

.../...

4. Au paragraphe 8, on écrira :

"§ 8. Lorsque la prestation n'a pas été exécutée pour une cause non imputable à l'administration, notamment si les dates convenues n'ont pas été respectées, son accomplissement ultérieur donne lieu au paiement d'une nouvelle redevance.

La redevance n'est remboursée au demandeur que si celui-ci déclare, dans les délais prévus, renoncer à la prestation."

On remplacera l'intitulé "DISPOSITIONS FINALES" par "DISPOSITIONS ABROGATOIRE, TRANSITOIRE et FINALE".

Article 14

Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas pourquoi sont également visées les redevances déjà acquittées pour l'année 1996.

Observations finales

Le texte néerlandais du projet devrait être rédigé en tenant compte des observations qui ont été faites dans la version néerlandaise, in fine, du présent avis.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Door de presentatie van de tekst is het voor de lezer niet mogelijk om makkelijk en snel vast te stellen hoeveel hij als vergoeding voor enige akte of verrichting zal moeten betalen.

Daarom zou het beter zijn de tekst voor te stellen in de vorm van een gedetailleerde tabel, met daarin een lijst van de onderscheiden akten en verrichtingen, met daartegenover de bedragen van de toepasselijke vergoedingen. Die tabel zou een bijlage bij het ontwerp kunnen vormen waarnaar verwezen wordt in een als volgt gesteld artikel 1 :

"Artikel 1 De vergoedingen verschuldigd voor het gebruik van openbare diensten betreffende de luchtvaart worden vastgesteld in de bijgevoegde tabel."

In de tekst van het besluit zouden alleen de artikelen 11 tot 16 van het ontwerp behouden blijven.

2. In de ontworpen tekst worden de regels van de wetgevingstechniek niet altijd nageleefd (1). Zo, bijvoorbeeld,

(1) Zie de Handleiding bij de Wetgevingstechniek, diensten van de Eerste Minister, bekendgemaakt als supplement bij het Belgisch Staatsblad van 2 juni 1982.

- wordt een zin ingedeeld in 1°, 2°, 3°, enz., welke indelingen op hun beurt kunnen worden onderverdeeld in a), b), c), enz.;
- behoren de woorden "van dit besluit" te vervallen wanneer naar een artikel wordt verwezen;
- vervange men de voegwoordcombinatie : "en/of" door het woord "en";
- dienen in de Franse tekst de woorden "...égale" te worden vervangen door de woorden "... est égal à";
- vermijde men de toekomstige tijd te gebruiken; het is beter de onvoltooid tegenwoordige tijd te gebruiken.

3. Verscheidene bepalingen zijn slecht gesteld en moeten volledig worden herschreven. Bij de bijzondere opmerkingen zal dat voor sommige ervan uitdrukkelijk worden gezegd.

4. Veelal bevat een artikel te veel bepalingen; zo beslaat artikel 2 vijf bladzijden en artikel 3 zeven bladzijden. Als men ingaat op de zopas gedane suggestie om de tekst in de vorm van een tabel voor te stellen, zal dat ongemak worden vermeden.

.../...

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

1. Het eerste en het tweede lid, en het vierde tot en met het achtste lid moeten vervallen. In tegenstelling tot het derde lid vormen die leden immers niet de rechtsgrond van het ontwerp.

2. Men redigere het tiende lid, dat het derde lid wordt, als volgt :

"Gelet op het advies van de inspecteur van financiën, gegeven op 19 december 1996;".

3. Het elfde lid, dat het vierde lid wordt, zou aldus gesteld moeten worden :

"Gelet op het akkoord van Onze Minister van Begroting van 23 december 1996;".

Bepalend gedeelte

Artikel 3

In de paragrafen 3 en 4 schrijve men : "... voor de gelijktijdige afgifte aan een zelfde gerechtigde van ..."; zo schrijve men ook in paragraaf 5 : "voor de

.../...

gelijktijdige vernieuwing voor een zelfde gerechtigde van ..." en in paragraaf 6 : "voor de gelijktijdige vernieuwing voor een zelfde gerechtigde van de geldigmaking van ...".

Artikel 9

Deze bepaling is slecht gesteld en moet worden herschreven. Men zou kunnen schrijven : "Onverminderd de andere vergoedingen die met toepassing van dit besluit verschuldigd zijn, bedraagt de vergoeding die verschuldigd is voor het onderzoek van de dossiers over de afgifte van een bewijs van luchtvaartexploitant, dienende om een exploitatievergunning voor luchtvervoer te verkrijgen, honderdduizend frank.".

Artikel 10

Paragraaf 4 is op zijn minst moeilijk leesbaar. Men vraagt zich inzonderheid af wat onder de woorden "Bij afloop van de toepassingsperiode van dit besluit" wordt verstaan.

Artikel 11

1. In paragraaf 1, eerste lid, zijn de woorden "bij dit besluit vastgelegde" overbodig.

.../...

2. De tekst van paragraaf 3 is zo gesteld dat de draagwijdte ervan niet duidelijk is.

De tekst moet worden herzien, waarbij men er op toe behoort te zien dat eventueel de termen "in functie van" en "aangeduide" door geschiktere synoniemen worden vervangen.

3. Geldt de mogelijkheid om na "vervallen termijn" te betalen voor alle vergoedingen of alleen voor de per prestatie berekende vergoedingen en op die bedoeld in artikel 7, § 1, 1., 2. en 3. en in de artikelen 8 en 10 ?

4. In paragraaf 8 schrijve men :

"§ 8. Wanneer de verrichting om een niet aan het overheidsbestuur te wijten reden niet is uitgevoerd, inzonderheid wanneer de afgesproken datums niet zijn gerespecteerd, is voor de uitvoering ervan op een latere datum een nieuwe vergoeding verschuldigd.

De vergoeding wordt alleen dan aan de aanvrager terugbetaald als deze binnen de gestelde termijnen verklaart van de verrichting af te zien."

Men vervange het opschrift "SLOTBEPALINGEN" door "OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN".

.../...

Artikel 14

De Raad van State ziet niet in waarom ook wordt verwezen naar de vergoedingen die reeds voor het jaar 1996 zijn betaald.

Slotopmerkingen

De Nederlandse tekst van het ontwerp bevat veel gallicismen en andere fouten tegen het correcte taalgebruik en moet dan ook grondig worden herzien. Bij wijze van voorbeeld worden hierna enkele suggesties gedaan :

- aangezien bewijzen, vergunningen en dergelijke worden afgegeven en niet afgeleverd, dient men in het hele ontwerp het werkwoord "afleveren" en de afleidingen ervan te vervangen door het werkwoord "afgeven" en de afleidingen ervan;
- in artikel 1, 6., vervange men het woord "voorbehouden" door het woord "reserveren";
- in artikel 2, § 1, 1., vervange men de uitdrukking "in functie van" door de uitdrukking "op basis van" en schrijve men "van 31 tot 200 leden " in plaats van "van 31 en 200 leden";
- in artikel 2, § 1, 2., schrijve men : "het afgeven van een beperkte ... technische dienst voor het onderhoud van luchtvaartuigen of onderdelen daarvan : ...";

.../...

- bij aanduidingen van termijnen van meer dan een maand, schrijve men altijd "2 (3, 4 of meer) maanden";
- in artikel 2, § 1, 11, schrijve men "de tests" en niet "de testen";
- in artikel 2, § 3, vervange men de uitdrukking "op vraag van" door de uitdrukking "op verzoek van";
- in artikel 2, § 4, schrijve men "Elke controle die gevraagd wordt buiten die waarin de voorgaande paragrafen voorzien, geeft aanleiding ...";
- tenslotte wordt erop gewezen dat in artikel 2, § 1, 2. aan het Franse "autorisation" in het Nederlands "bevoegdheidserkenning" beantwoordt; in artikel 3, § 1, 2, "authorisations" wordt weergegeven door "toelatingen" en in artikel 5, § 1, inleidende zin, met het Franse "autorisation" in de Nederlandse tekst wederom een andere term, namelijk "machtiging", overeenkomt. Op te merken valt dat afgezien van een kennelijk gebrek aan eenheid van terminologie, de termen "toelating" en "machtiging" in het Nederlands een specifieke gebruikssfeer hebben. Zie o.m. Correct taalgebruik, W. Penninckx en P. Buyse.

La chambre était composée de

Messieurs C.-L. CLOSSET,
de Heren

C. WETTINCK,
P. LIENARDY,

F. DELPEREE,

J.-M. FAVRESSE,

Madame M. PROOST,
Mevrouw

Le rapport a été présenté
par M. M. BAUWENS, auditeur.
La note du Bureau de
coordination a été rédigée et
exposée par M. P. BROUWERS,
référéndaire adjoint.

La concordance entre la
version française et la ver-
sion néerlandaise a été véri-
fiée sous le contrôle de
M. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

M. PROOST

De kamer was samengesteld uit

président de chambre,
kamervoorzitter,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

greffier,
griffier.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. M. BAUWENS,
auditeur. De nota van het
Coördinatiebureau werd
opgesteld en toegelicht door de
H. P. BROUWERS, adjunct-
referendaris.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht
van de H. P. LIENARDY.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

C.-L. CLOSSET